

Paweł Sobczyk, Jadwiga Chudziakowa

Stalmierz, st. 3, gm. Chrostkowo, woj. wrocławskie, AZP 41-49/40

Informator Archeologiczny : badania 30, 141

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SKOMACK WIELKI, st. 2,
gm. Stare Juchy,
woj. suwalskie,
AZP 23-76/-

- kurhan kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)
- miejsce kultowe kultury bogaczewskiej (okres wpływów rzymskich)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Jerzego Marka Łapo (Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie). Finansowane przez Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Drugi sezon badań. W obrębie południowo-zachodniej ćwiartki stanowiska założono 2 wykopy o łącznej powierzchni 12,5 m².

Zakończono eksplorację południowej części obiektu 1 – nieckowatej jamy o wymiarach 3,4 x 3,7 m i maksymalnej miąższości 1,2 m, wypełnionej szaroczną ziemią z piaszczystymi przebarwieniami oraz kamieniami. W południowej części jamy odkryto 49 fragmentów naczyń kultury bogaczewskiej. W centralnej części pagórka, pod skupiskiem fragmentów naczyń odkrytych w humusie, odsłonięto obiekt 2. Była to jama z płaskim dnem, o miąższości około 30 cm, w planie przy stropie lekko owalna (0,8 x 1 m), przy spągu zbliżona do prostokąta zorientowanego względem stron świata (0,5 x 0,8 m). Od strony północnej, zachodniej i południowej jama była otoczona dużymi kamieniami, posadowionymi na calcu. Jej wypełnienie stanowiła szaroczarna ziemia z drobnymi kamieniami, przemieszana z jasnożółtymi, piaskowo-żwirowymi przebarwieniami, układającymi się w poziome warstewki. Pomimo iż w obiekcie 2 odkryto 154 fragmenty naczyń kultury bogaczewskiej, należy go utożsamiać z kamienną obstawą grobu kultury kurhanów zachodniobałtyjskich, badanego w XIX w. przez Johanna Heydecka. Młodsze zabytki (nie zauważone przez pierwszego odkrywcę!?) dostały się do starszego obiektu zapewne podczas zasypywania wykopu. W pierwszych wiekach n.e. stanowisko było najprawdopodobniej miejscem kultowych, bliżej nieokreślonych obrzędów ludności kultury bogaczewskiej, podczas których na pagórku potłuczono kilka naczyń zbliżonych morfologicznie do popielnic. Na jednym z brzuśców naczynia odkryto schematyczne, niespotykane dotychczas u Bałtów, wyobrażenie ryby złapanej na sznur (wędkę?). Brak kości i zabytków innych niż ceramiczne zdaje się wykluczać ówczesną sepulkralną funkcję pagórka. Po dwóch sezonach badań „kurhan” został zrekonstruowany. W sumie odkryto 554 fragmenty naczyń.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie (nr inw. 5/97). Badania zostały zakończone.

Słup, st. 2, gm. Środa Śląska,
woj. wrocławskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

STALMIERZ, st. 3,
gm. Chrostkowo,
woj. wrocławskie,
AZP 41-49/40

- cmentarzisko kultury pomorskiej (kultury grobów kloszowych) z okresu lateńskiego B₂-C₁

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Pawła Sobczyka (Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku), konsultowane przez prof. Jadwigę Chudziakową. Finansowane przez Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej oraz Urząd Wojewódzki we Włocławku. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 500 m².

Odkryto 19 kolejnych grobów ciałopalnych, w tym: 9 grobów kloszowych pojedynczych, 4 podwójne i 1 potrójny, 2 groby jamowe i 3 o nieokreślonym charakterze. Tylko 2 pojedyncze groby kloszowe miały wyraźnie zaznaczone jamy grobowe, pozostałe były czysto wkopane w piaszczysty calc. Nową jakością było pojawienie się w jednym z pojedynczych grobów kloszowych dwóch przystawek oraz w podwójnym grobie kloszowym dwóch popielnic pod tym samym kloszem. W inwentarzach odkrywanych grobów wystąpiły metale (brąz, żelazo), nie posiadające jednak walorów datujących. Kilka grobów zawierało minimalne ilości szczątków ciałopalnych. Oprócz grobów na cmentarzysku odsłonięto również kilka bliżej nieokreślonych obiektów z brukiem kamiennym i nielicznym materiałem zabytkowym.

Badania będą kontynuowane.

STARY DIERZGOŃ, st. 3,
gm. loco,
woj. elbląskie,
AZP 22-51/3

- grodzisko z wczesnej epoki żelaza

Weryfikacyjno-sondazowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone 23 maja przez dr. Wojciecha Chudziaka (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej. Pierwszy sezon badań. Badania prowadzone w ramach programu „Adalbertus” objęły 5 m² powierzchni – założono